

PRIMA VIZITĂ OFICIALĂ A UNEI ESCADRE SOVIETICE LA CONSTANȚA DUPĂ CEL DE AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL (1953)

*comandor dr. ing. Marian TĂNASE**

După moartea regelui George al VI-lea al Marii Britanii, la 6 februarie 1952, fiica acestuia a fost proclamată regină, cu titlul de Elisabeta a II-a. Festivitățile de încoronare a Reginei Elisabeta a II-a Marii Britanii au fost planificate a avea loc în vara anului următor. Festivitățile prilejuite de încoronarea reginei Elisabeta a II-a a Marii Britanii, organizate în prima jumătate a lunii iunie 1953, au cuprins, conform protocolului de încoronare, și trecerea în revista a navelor marinei britanice și a statelor din Commonwealth, de către regină.

Revista și parada navală a fost planificată și s-a desfășurat la 15 iunie 1953, în Golful Spithead, în largul coastelor bazei navale de la Portsmouth. Cu această ocazie, oficialitățile britanice au invitat mai multe state să participe cu nave, printre care și U.R.S.S. La această paradă au participat peste 200 de nave. Invitația a fost trimisă la Moscova în primăvara anului 1953, iar sovieticii au răspuns favorabil. Era pentru prima dată când o navă sovietică urma să execute o vizita oficială într-un port din vestul Europei după încheierea celui de Al Doilea Război Mondial.

Pentru această vizită a fost ales crucișătorul proiect 68-bis „SVERDLOV”. Echipajul acestuia s-a pregătit trei luni pentru vizită. Participarea crucișătorului „SVERDLOV” la parada navală de la Portsmouth a fost considerată un succes. Unul dintre momentele de măiestrie marinărească de care au dat dovadă marinarii sovietici a fost manevra de ancorare în radă, într-un timp 12 minute, considerat record. La întoarcerea în U.R.S.S., comandantul crucișătorului, căpitanul de rangul 1, O. I. Rudakov, a fost avansat contraamiral. Acest succes a fost amplu mediatizat și a fost un imbold pentru marina și oficialitățile sovietice de a executa vizite oficiale în țările occidentale, dar și în cele comuniste.¹

În acest context, în luna octombrie 1953 s-au desfășurat în România ample manifestări prilejuite de „Luna prieteniei româno-sovietice”.

* Comandantul Divizionului 175 Nave Scafandri de Luptă „Comandor Constantin Scarlat”, Constanța.

¹ <https://flot.com/history/events/sverdlov.htm>

Pentru domeniu naval, guvernul român a trimis guvernului sovietic, cel mai probabil în lunile iulie sau august, invitația/solicitarea ca nave sovietice să vină într-o vizită oficială „de prietenie”, în portul Constanța, pe parcursul lunii octombrie 1953. Aceasta avea să fie prima vizită oficială a unor nave sovietice în România după încheierea celui de Al Doilea Război Mondial. Întâmplător sau nu, aceasta a fost și prima vizită oficială a unor nave sovietice în țările din Europa de Est cu ieșire la mare, România, Bulgaria, Polonia și R.D. Germană.

Conform înțelegerilor, între 15 și 19 octombrie 1953, avut loc vizită oficială a unui grup de nave (escadră) militare sovietice în portul Constanța, aflat sub comanda viceamiralului Parhomenco, șeful de stat major al Flotei sovietice din Marea Neagră.²

Flota sovietică din Marea Neagră a pregătit o escadră formată din crucișătoarele ușoare, purtătoare de artilerie, „FRUNZE” și „KUIBÎȘEV” și distrugătoarele „BEZZAVETNÎ”, „BESSTRAȘCENÎ” „BEZBOEAZNENNÎ”, care aveau să viziteze porturile Constanța și Varna. Navele escadrei sovietice aveau la bord aproape 3.500 de militari.³

² Viceamiralul (din 1953) Victor Alexandrovici **Parhomenco**/ Виктор Александрович Пархоменко (n. 1905 – d. 1997) a făcut parte din promoție 1931 a școlii marinei sovietice „M.V. Frunze”, însă provenea din maistru militar (1924 - 1928). După ce a îndeplinit diferite funcții, înainte, pe timpul și după cel de Al Doilea Război Mondial, a devenit în august 1951 șef de Stat Major al Comandamentului Flotei sovietice din Marea Neagră, comandant al flotei fiind amiralul Serghei Groșcov. În acea vreme, Parhomenco a fost perceput ca viitorul înlocuitor a lui Groșcov, ceea ce s-a întâmplat la 12 iulie 1955. Dezastrul produs la bordul cuirasatului „Novorossiisk”, o explozie la bord care a dus la scufundarea navei, a determinat înlăturarea de la comanda flotei și retrogradarea sa la gradul de contraamiral. A activat în marină până în anul 1969. Între timp a reprimut gradul de viceamiral și a fost o pentru o perioadă locțiitor al comandantului Flotei din Pacific (1956 – 1960). <https://ru.wikipedia.org/wiki>.

³ Crucişătoare ușoare (крейсер) proiect 68 - „FRUNZE” („Фрунзе”) și „KUIBÎȘEV” („Куйбышев”) -, clasificare NATO: clasa „Seapaev” (Чапаев), denumită după prima navă din clasă „Vasilii Seapaev” (Василий Чапáев), erau nave intrate de curând în înzestrarea Flotei sovietice a Mării Negre . Construcția acestora a început în perioada 1939 - 1941, însă lucrările de construcție au fost finalizate în anul 1950, an în care au intrat în înzestrare. Acestea crucişătoare ușoare aveau un deplasament de 14.100 tone, o lungime de 199 m, o lățimea de 18,7 m și pescajul de 6,9 m. Pe acest tip de crucişător ușor era ambarcat un echipaj format din 1184 de militari. Ca armament principal erau dotate cu 4 turele МК-5 cu trei tunuri de 152 mm, 4 turele cu 2 tunuri de 100 mm, 14 turele cu 2 tunuri de 37 mm, precum și 2 instalații a câte 5 tuburi torpilă de cal. 533 mm. Serviciul acestor nave în Flota Mării Negre a fost scurt. Au fost transformate în nave de antrenament în 1958, iar apoi scoase din înzestrare și tăiate, „FRUNZE” în 1960 și „KUIBÎȘEV” în 1965. Distrugătoarele (эскадренный миноносец) proiect 30-bis „BEZZAVETNÎ” („Беззаветный”),

*Crucișătorul ușor
„FRUNZE”*

*Distrugătorul
„BEZBOEAZNENNÎI”*

Vizita s-a desfășurat după protocolul maritim și diplomatic. Joi, 15 octombrie 1953, navele sovietice au fost întâmpinate la intrarea în apele teritoriale, la 8 Mm față de Farul din Constanța (Carol), de către distrugătoarele românești D-11 (ex. „MĂRĂȘTI”) și D-12 (ex. „MĂRĂȘEȘTI”).⁴ Ceremonialul de sosire al navelor sovietice a fost unul amplu, care dorea să exprime bucuria și onoarea românilor care primeau o asemenea vizită. În afara echipajelor navelor militare care se aflau la front, pe dana Farului Carol se aflau militari, gardă de onoare, o fanfara militară și mulți „oameni ai muncii”. După salutul reciproc al națiunii, au fost trase cele 21 de salve de tun, navele sovietice au ancorat, la ora 13.00, în rada portului Constanța. Reporterul ziarului „Scânteia”, Ilie Păcuraru, relatea în reportajul său despre „măiastra manevră” de ancorare a navelor sovietice, ca o subliniere propagandistică a manevrei crucișătorului „Sverdlov” în Golful

„BESSTRAȘCENÎI” („Бесстрашный”) și „BEZBOEAZNENNÎI”. („Безбоязненный”), clasificare NATO: clasa „Skory”, erau și ele nave noi, fiind intrate în serviciu în 1951 și 1952. Din această clasă au fost construite 70 de astfel de nave în perioada 1949 – 1953. Caracteristicile principale ale acestei clase de nave erau: deplasament – 3101 tone, lungime – 120,5 m, lățime – 12 m, pescaj – 4,25 m. Erau dotate cu două instalații artileristice de cal. 130 mm (B-2-LM), două de calibru 85 mm (92-K), 7 tunuri de calibru 37 mm (70-K), 2 instalații a câte 5 tuburi de lansare a torpilelor calibru 533 mm, 2 instalații de lansare a bombelor antisubmarin. Nava avea la bord un echipaj format din 286 de militari. Distrugătorul „BEZZAVETNÎI” a fost vândut Indoneziei în vara anului 1969, care l-a scos din înzestrare în 1969. Distrugătorul „BEZBOEAZNENNÎI” a fost modernizat în perioada 1958 -1961, cu proiectul 31, fiind transferat la Flota sovietică din Marea Nordului și apoi la Flota Pacificului. A fost scos din înzestrare în 1976.

<https://www.kchf.ru/ship/cruiser/kuybishev.htm>;

<https://www.kchf.ru/ship/cruiser/frunze.htm>;

<https://www.kchf.ru/ship/esminets/bezzavetniy.htm>;

<https://www.kchf.ru/ship/esminets/bezboyaznenniy.htm>;

<https://www.kchf.ru/ship/esminets/besstrashniy.htm>;

<http://navsource.narod.ru/photos/02/073/index.html>

⁴ Comandamentul Marinei Militare, *Documentar cu date și evenimente din istoricul Marinei Militare (perioada 1945 - 1961)*, vol. 2, Mangalia, 1979, pp. 175 – 176.

Spithead, Portsmouth, la sosirea acestuia pentru parada navală prilejuită de încoronarea Reginei Elisabeta a II-a a Marii Britanii: „Într-o ordine perfectă navele sovietice s-au aliniat în rada portului. Au aruncat ancora. Măiastră manevră! Pe puntea unei nave românești carnicul major Scurtu, spune unui tovarăș: - Întocmai ca cei de pe crucișătorul Sverdlov. Ce frumos și ce repede au ancorat!”⁵

Acestui eveniment i s-a acordat o atenție deosebită, atât prin amploarea și conținutul manifestărilor de la Constanța, cât și prin relatările din presa de partid din cele două țări. În cinstea vizitei marinarilor sovietici, în orașul Constanța au fost arborate drapele U.R.S.S. și R.P. Române pe clădirile importante și au fost montate în mai multe locuri vizibile panouri cu lozinci și saluturi pentru marinarii sovietici, în scopul exprimării importanței acestei vizite și a prieteniei româno-sovietice. În conformitate cu programul convenit al vizitei, viceamiralul Parhomenco, însoțit de un grup de amirali și ofițeri superiori, a fost primit în vizită la bordul navei de comandament „LIBERTATEA” (ex. iahtul regal „LUCEAFĂRUL”) de către generalul locotenent Nicolae Ceașescu, șeful Direcției Superioare Politice a Armatei și prim locțiitor al ministrului Forțelor Armate ale R.P.R., și comandantului Forțelor Maritime Militare române, contraamiral Diaconu Florea. A urmat o vizită la Sfatul Popular Constanța, unde delegația sovietică a fost primită de către președintele Consiliului Sfatului Popular Constanța (primarul), Gheorghe Radnev, asistat de prim-secretarul Organizației Regionale a Partidului Muncitoresc Român Constanța, Vintilă Marin. Pe 16 octombrie 1953 a avut loc o ceremonie de depunere de coroane de flori la Monumentul eroilor sovietici îngropați în Cimitirul central din Constanța. Au participat delegații ale marinarilor sovietici și ale marinarilor români, autorități locale și grupuri de muncitori. S-au depus coroane de flori și s-a ținut un miting de omagiu a eroilor sovietici. Participarea a fost numeroasă, în jur de 1.000 de oameni, conform informațiile din presa rusă. În aceeași zi, viceamiralul Parhomenco l-a primit în vizită la bordul navei comandant o pe comandantul Marinei Militare, contraamiralul Florea Diaconu, însoțit de un grup de ofițeri români, apoi a primit o delegație a oficialităților orașului Constanța, de partid și de stat. Seara la bordul unei nave a avut loc o recepție. Este posibil ca la aceste activități să fi participat și generalul locotenent Nicolae Ceașescu, ca reprezentant al ministrului Forțelor Armate.

⁵ *Scânteia*, Organ al Comitetului Central al P.M.R., anul XXIII, nr. 2797, Marți 20 Octombrie 1953, p. 2.

Duminică, 18 octombrie 1953, viceamiralul Parhomenco, însoți de un grup de amirali și ofițeri sovietici, a fost în vizită la București, unde a fost primit de către ministrul Forțelor Armate ale R.P.R., general de armată Emil Bodnăraș. Delegația sovietică a călătorit cu trenul de la Constanța la București. La ajungerea în București, la Gara Băneasa, grupul de amirali și ofițeri a fost întâmpinat de către un grup de generali și ofițeri români, având în capul listei pe generalul maior Pavel Ștefan, locțiitor al ministrului Forțelor Armate ale R.P.R. și pe Caius Frâncescu, director adjunct al Protocolului din Ministerul Afacerilor Externe. Nivelul înalt la care viceamiralul sovietic, un șef de stat major al unei flote, a fost primit este sugerat și de componența delegației române ce l-a așteptat pe acesta la Ministerul Forțelor Armate: ministrul Forțelor Armate ale R.P.R., general de armată Emil Bodnăraș, ministrul Afacerilor Externe, Simion Bughici, primul secretar al Comitetului Regional București al Partidului Muncitoresc Român, D. Coliu, ministru adjunct la Ministerul Afacerilor Externe, Teodor Rudenco, general locotenent N. Ceașescu, prim locțiitor al ministrului Forțelor Armate ale R.P.R., contraamiral Diaconu Florea, comandantul Marinei Militare a R.P.R., precum și alți generali și ofițeri superiori. Cele două delegații au avut convorbiri și au luat masa împreună. Până, seara la plecarea la Constanța, amiralii și ofițeri sovietici au fost duși să viziteze Expoziția Economică a R.P.R., Parcul de Odihnă și Cultură „I.V. Stalin” [Parcul Herăstrău], Parcul de Cultură și Sport „23 August”⁶, Muzeul de Artă al R.P.R., Teatrul de Operă și Balet al R.P.R., Casa Centrală a Armatei [actualul Palat al Cercului Militar Național]. Întâlnirea de la București a fost relatată pe prima pagină a ziarului „Scânteia”⁷.

Pe timpul staționării escadrei sovietice în rada portului Constanța au fost organizate vizite ale grupurilor de marinari sovietici în Constanța și în stațiunea Mamaia, dar și la obiective economice, precum termocentrala electrică de la Ovidiu, pusă în funcțiune cu un an înainte. Au fost organizate întâlniri ale marinarilor sovietici cu muncitori de la Șantierul Naval Constanța la clubul acestuia, și cu elevii constănțeni la Clubul pionerilor. Ansamblul Artistic al Flotei Sovietice a Mării Negre a oferit publicului

⁶ „Parcul de Cultură și Sport 23 August”, ce se întindea pe o suprafață de 60 de hectare, fusese inaugurat 1 august 1953, la doar cinci luni după începerea lucrărilor, și a găzduit-se două evenimente considerate majore la aceea dată: Al III-lea Congres Mondial al Tineretului și Al IV-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților pentru Pace și Prietenie. „Parcul de Cultură și Sport 23 August” cuprindea stadionul cu tot complexul sportiv, teatru în aer liber, parc și un turn de parașutism. adevarul.ro/news/bucuresti/complexul-sportiv-23-august-reconstructia-bucurestiului-socialist-sala-polivalenta-16000-locuri-1_50acce57c42d5a6638a2f0f/index.html

⁷ *Scânteia*, Organ al Comitetului Central al P.M.R., anul XXIII, nr. 2797, Duminică 18 Octombrie 1953, p. 1.

constănțean un spectacol la Teatrul de Vară din Parcul „Maxim Gorki” (actualul Parc Arheologic), iar Ansamblul de Căntece și Dansuri al Forțelor Armate ale R.P.R. a susținut un concert pe puntea navei comandant a escadrei.

A mai fost organizat pe stadionul din Constanța un meci de fotbal între echipele marinarilor sovietici și cei români. Însă, evenimentul cel mai de amploare a fost balul în aer liber organizat în Piața Ovidiu unde „*jocul și cântecul au durat până târziu în noapte*”, iar „*matrozii sovietici s-au întâlnit cu tineretul constănțean*”.⁸

Escadra sovietică a părăsit rada portului Constanța pe 19 octombrie 1953, la ora 6.30, și s-a îndreptat către Varna unde avea să facă o vizită oficială și în Bulgaria (19 – 22 octombrie 1953). Navele sovietice au fost conduse până la limita apelor teritoriale de către cele două distrugătoare românești D-11 (ex. „MĂRĂȘTI”) și D-12 (ex. „MĂRĂȘEȘTI”). La părăsirea apele teritoriale ale României comandantul escadrei sovietice a transmis comandantului Marinei Militare, prin radio, „sincere mulțumiri pentru călduroasa și cordiala primire făcută”.⁹

Amiralul Parhomenco a revenit în România la începutul anului 1955, în calitate de șef al delegației sovietice care a negociat protocolul privind asigurarea condițiilor de dislocare a navelor și submarinelor Flotei sovietice a Mării Negre în porturile românești, Sulina, Constanța și Mangalia. La scurt timp după acest eveniment, amiralul Victor Alexandrovici Parhomenco a devenit comandantul Flotei sovietice cu comandamentul la Sevastopol, însă nu avea să rămână foarte mult timp în această poziție.

⁸ *Scânteia*, Organ al Comitetului Central al P.M.R., anul XXIII, nr. 2797, Marți 20 Octombrie 1953, p. 2.

Comandamentul Marinei Militare, *Documentar cu date și evenimente din istoricul Marinei Militare (perioada 1945 - 1961)*, vol. 2, Mangalia, 1979, pp. 175 – 176.

⁹ Comandamentul Marinei Militare, *Documentar cu date și evenimente din istoricul Marinei Militare (perioada 1945 - 1961)*, vol. 2, Mangalia, 1979, pp. 175 – 176.

Evenimentul a fost cea mai mediatizată vizită oficială a unor nave străine în portul Constanța. A beneficiat de articole în presa centrală și locală, atât cea românească, cât și cea sovietică.¹⁰ Despre această vizită se va aminti în următorii ani în articolele publicate în presa centrală românească dedicate Zilei Marinei Române și Zilei Marinei Sovietice.¹¹

Următoarea vizită oficială a unor nave sovietice în portul Constanța avea să aibă loc peste 11 ani, între 20 și 26 august 1964.¹²

Prima vizită oficială a unor nave românești în porturile sovietice de la Marea Neagră a avut loc în vara anului 1955. Nu cunoaștem dacă primirea grupului de nave militare românești care au intrat în Sevastopol pe 23 iulie 1955 au fost primite conform protocolului diplomatic și marinăresc.

La Ziua Marinei Sovietice (Ziua Forțelor Maritime Militare ale U.R.S.S.) din anul 1955, sărbătorită pe 24 iulie, conducerea marinei sovietice, cel mai probabil pe căi diplomatice, pentru prima dată, a invitat marinele statelor comuniste din bazinul Mării Negre și al Mării Baltice, România, Bulgaria și Polonia, proaspete semnatare ale Tratatului de la Varșovia, să participe cu nave. Toate trei statele au răspuns pozitiv și pe 23 iulie 1953, intrau în portul Sevastopol, din Crimeea, un grup de nave din România și unul din Bulgaria, iar în portul Baltiisk, din Kaliningrad, un grup de nave din Polonia, pentru a participa la ceremoniile organizate cu ocazia zilei marinei sovietice de către Flota Mării Negre, respectiv, de către Flota Mării Baltice.¹³

¹⁰ *Adevărul din Altai* (Алтайская Правда), nr. 248 (9621), Marți 20 octombrie 1953, p. 4. <http://irbis.akunb.altlib.ru:81/pm/pm000035/1953248.pdf>

¹¹ „Pe la mijlocul articolului „Ziua marinei R.P.R.”, publicat în numărul din duminică 7 august 1955 al ziarului *Scânteia*, căpitanul de rangul 1 C. Burada menționează „În munca lor, marinarii militari își însușesc și aplică în practică bogata experiență de luptă a glorioasei flote maritime militare sovietice. Neuitate sunt clipele petrecute împreună cu marinarii din escadra sovietică care ne-a vizitat țara acum doi ani în cadrul lunii prieteniei româno-sovietice, precum și acele ale vizitei făcute acum două săptămâni de marinarii noștri, la Sevastopol, marinarilor sovietici. Aceste vizite au constituit un nou prilej de strângere a legăturilor între **glorioasa flotă maritimă militară sovietică și tânăra noastră marină militară.**” *Scânteia*, anul XXIV, nr. 3356, Duminică 7 august 1955, p. 3. Vezi și: *Scânteia*, anul XXIII, nr. 3034, Duminică 25 iulie 1954, p. 2.

¹² Vezi și: *Scânteia*, anul XXXIII, nr. 6356, Sâmbătă 22 august 1964; *Scânteia Tineretului*, Anul XX, Seria II, nr. 4745, Joi 20 august 1964, și nr. 4747, Sâmbătă 22 august 1964.

¹³ Informațiile date publicității în presa de la București privind participarea navelor din România și Bulgaria au fost lapidare, în schimb, intenționat sau nu, despre participarea Poloniei au fost date detalii semnificative. În nr. de marți 26 iulie 1953 al ziarului *Scânteia* sunt publicate, una sub alta, informațiile furnizate de Agerpres, preluate de la TASS, despre participarea navelor militare din România, Bulgaria și Polonia la ziua marinei sovietice, una sub alta, astfel: 1) „SEVASTOPOL 25 (Agerpres) – TASS. La 23 iulie au sosit la Sevastopol într-o vizită de prietenie grupuri de nave din flotele maritime militare ale R.P. Bulgaria și R.P. Române.”; 2) „KALININGRAD 25 (Agerpres) – TASS. La 23 iulie, torpiloarele

La invitația primită din U.R.S.S., Comandamentul Marinei Militare a propus ca la Ziua Marinei Sovietice, din 24 iulie 1953, să se participe la Sevastopol, la manifestările organizate de către comandamentul Flotei sovietice din Marea Neagră, cu un grup de nave format din trei dragoare de bază, cele mai noi nave militare românești, puse sub comanda comandantului Marinei Militare, contraamiralul Mihai Nicolae, iar la Ismail, la manifestările organizate de către Comandamentul Flotei sovietice de Dunăre, să se participe cu un grup de nave format din trei monitoare fluviale, puse, cel mai probabil sub comanda comandantului Flotei de Dunăre, căpitanului de rangul 1 Gheorghe Sandu.¹⁴ Participarea a fost aprobată și s-a realizat. Grupul format din cele trei dragoare de bază a stat la Sevastopol de la 23 la 25 iulie 1955. Această vizită nu a fost mediatizată în presa centrală românească. Săptămânalul de propagandă al marinei – Flota Patriei – descrie pe o pagină câteva aspecte legate de vizită, însă nu ceva relevant.¹⁵ Nici o altă vizită a navelor sovietice la Constanța sau Brăila nu a mai beneficiat de o astfel de mediatizare. Comunicatele de presă au fost succinte, iar protocolul a fost redus la minimum posibil.

În afară de participările la aplicațiile de cooperare organizate sub egida organizației Tratatului de la Varșovia, au avut loc foarte puține vizite oficiale ale navelor sovietice în porturile maritime și fluviale românești până la finele anului 1989.

Din cele 7 vizite oficiale ale navelor sovietice la Constanța, două au fost cu ocazia sărbătoririi Zilei Marinei (1973 și 1977), trei au fost ale navelor școală (1979, 1981 și 1982) și doar două au fost vizite oficiale, ambele după 1985 (16-19.06.1987; 24 – 28. 04. 1989).

[distrugatoarele] „*Bliskowica*” [Błyskawica], „*Buja*” [Burza] și un vas de gardă [navă logistică] sub drapelul comandantului flotei Republicii Populare Polone, contraamiralul Studzinski, au sosit în orașul Baltiisk, pentru a participa la sărbătorirea Zilei Flotei Maritime Militare a U.R.S.S. ”. *Scânteia*, anul XXIV, nr. 3345, Marți 26 iulie 1955, p. 4.

¹⁴ Într-un document redactat la 14 iunie 1955 în cadrul Secției marină din Marele stat major sunt consemnate problemele raportate de către Comandamentul Marinei Militare. Pe lângă participarea la ziua marinei sovietice în porturile Sevastopol și Ismail, se mai cerea aprobare pentru participarea la Ruse cu trei vedete de siguranță la manifestările prilejuite de Ziua marinei bulgare și se mai propunea invitarea la Ziua marinei române a unor delegații din Flota sovietică a Mării Negre și din marina bulgară. A.N.M.R., *Fond Secția Marină din Marele Stat Major*, dosar 11, f. 11. Participarea la Ziua marinei bulgare cel mai probabil s-a realizat, însă delegațiile sovietice și bulgare nu au venit la Ziua marinei române care a avut loc pe 7 august 1955. *Scânteia*, anul XXIV, nr. 3357, Marți 9 august 1955, p. 2.

¹⁵ *Flota Patriei*, anul X, nr. 64 (471), Joi 28 iulie 1955, p. 2.

La fluviu, din informațiile pe care le avem, în perioada **16 – 20 mai 1972** s-a desfășurat o vizită oficială la Tulcea a navelor din cadrul Flotilei Fluviale sovietice de la Ismail, o navă de coamnadament și trei vedete fluviale.¹⁶

*Vizita de prietenie a unei escadre sovietice în portul Constanța*¹⁷

Cu prilejul Lunii Prieteniei Româno – Sovietice, la 15 Octombrie a.c. a sosit în portul Constanța, în urma invitației guvernului nostru, o escadră sovietică într-o vizită oficială de prietenie. Escadra este comandată de viceamiralul Parhomenco.

Întreg portul era frumos pavoazat. La ora 10.20 navele noastre ieșite în întâmpinare s-au apropiat de navele marinarilor sovietici. În acordurile Imnului R.P.R. și a Imnului U.R.S.S. s-a înălțat gloriosul pavilion sovietic. Navele sovietice au salutat sosirea prin 21 salve de tun. Din portul Constanța s-au tras apoi tot 21 salve ca răspuns frătescului salut. În acel moment, pe navele noastre militare s-a ridicat marele pavoaz, o veche tradiție marinărească.

La ora 1, navele sovietice au ancorat în radă, într-o ordine perfectă. Marinarii noștri și populația Constanței au făcut o caldă și entuziastă primire marinarilor sovietici.

Viceamiralul Parhomenco, comandantul escadrei sovietice, însoțit de un grup de amirali și ofițeri superiori din Flota Sovietică a Mării Negre, a făcut o vizită generalului locotenent N. Ceaușescu, prim locțiitor al ministrului Forțelor Armate ale R.P.R., și comandantului Flotei noastre Maritime Militare, contraamiral Diaconu Florea.

Oaspeții au vizitat apoi orașul Constanța.

În timpul întâlnirii prietenești, generalul locotenent N. Ceaușescu și comandantul marinei noastre au întors vizita viceamiralului Parhomenco. La această vizită de răspuns au participat și reprezentanți ai autorităților din orașul Constanța. Vizita s-a desfășurat într-o atmosferă de caldă prietenie.

¹⁶ Registrul istoric al Brigăzii 24 Fluviale (1962-2001), f. 82.

¹⁷ Scânteia, Organ al Comitetului Central al P.M.R., anul XXIII, nr. 2797, Duminică 18 Octombrie 1953, p. 1.

Marinarii sovietici și marinarii români au depus coroane la monumentul eroilor sovietici.

În parcul „Maxim Gorchi” din orașul Constanța, pe scena Teatrului de Vară, ansamblul Flotei Sovietice a Mării Negre a prezentat un spectacol în fața militarilor și oamenilor muncii.

Pe puntea metalică a navei amiral sovietice, în fața sutelor de matrozi, carnici și ofițeri, Ansamblul Artistic al forțelor Armate ale Republicii Populare Române a dat de asemenea un spectacol.

Marinarii sovietici vor petrece câteva zile în patria noastră, în cadrul Lunii Prieteniei Româno – Sovietice.

(Agerpres)

Vizita grupului de amirali și ofițeri superiori ai escadrei sovietice în Capitală¹⁸

Duminică 18 Octombrie a sosit în capitală viceamiralul Parhomenco, comandantul escadrei sovietice care în urma invitației Guvernului R.P.R. ne-a vizita țara cu prilejul Lunii Prieteniei Româno – Sovietice, însoțit de un grup de amirali și ofițeri superiori ai escadrei sovietice. La sosirea, în Gara Băneasa, oaspeții au fost întâmpinați de generalul maior Pavel Ștefan, locțiitor al ministrului Forțelor Armate ale R.P.R., Caius Frântescu, director adjunct al Protocolului din Ministerul Afacerilor Externe, precum și de generali și ofițeri superiori ai Forțelor Armate ale R.P.R. Viceamiralul Parhomenco, însoțit de grupul de amirali și ofițeri superiori ai escadrei sovietice, a fost primit de ministrul Forțelor Armate ale R.P.R., general de armată Emil Bodnăraș. La primire au asistat: ministrul Afacerilor Externe, Simion Bughici, D. Coliu, prim secretar al Comitetului Regional București al Partidului Muncitoresc Român, și Teodor Rudenco, ministru adjunct la Ministerul Afacerilor Externe. Ministrul Forțelor Armate ale R.P.R., general de armată Emil Bodnăraș, a oferit o masă în cinstea oaspeților.

Au participat viceamiralul Parhomenco și grupul de amirali și ofițeri superiori ai escadrei sovietice, general locotenent N. Ceaușescu, prim locțiitor al ministrului Forțelor Armate ale R.P.R., contraamiral Diaconu Florea, comandantul Marinei Militare a R.P.R., precum și generali și ofițeri superiori ai armatei noastre. Întâlnirea s-a desfășurat

¹⁸ Scântea, Organ al Comitetului Central al P.M.R., anul XXIII, nr. 2797, Marți 20 Octombrie 1953, p. 1.

într-o atmosferă de caldă prietenie. În cursul zilei, oaspeții au vizitat Expoziția Economică a R.P.R., Parcul de Odihnă și Cultură „I.V. Stalin”, Parcul de Cultură și Sport „23 august”, Muzeul de Artă al R.P.R., Teatrul de Operă și Balet al R.P.R., Casa Centrală a Armatei. Seara, oaspeții sovietici au părăsit Capitala, îndreptându-se către Constanța. La plecare, în Gara Băneasa, viceamiralul Parhomenco și grupul de amirali și ofițeri superiori ai escadrei sovietice a fost însoțiți de general locotenent N. Ceașescu, prim locțiitor al ministrului Forțelor Armate ale R.P.R., generalul maior Pavel Ștefan, locțiitor al ministrului Forțelor Armate ale R.P.R., generalul maior C. Mănescu, generali și ofițeri superiori ai armatei noastre.

(Agerpres)

„O vizită de neuitat”¹⁹

CONSTANȚA (de la trimisul nostru).

Anul acesta începutul lui Octombrie a fost zi și noapte înnegurat; furtuni puternice cu talazuri uriașe au băntuit fără întrerupere coastele mării. Marinarii noștri — bravi apărători ai țărmurilor patriei — au avut mult de furcă cu furtunile, dar au ieșit învingători. Un minunat exemplu le-a însuflețit lupta: marinarii sovietici — cei mai îndrăzneți și mai pricepuți navigatori. Și astfel zilele de luptă cu furtunile au trecut repede, cu atât mai repede cu cât fiecare zi apropia o întâlnire tovărășească mult așteptată: vizita pe care o escadră navală sovietică — răspunzând invitației guvernului nostru — avea să o facă în patria noastră.

... Au urmat zile călduțe, cu soare strălucitor și apusuri ce colorau marea în violet. Într-o dimineață s-au arătat la orizont câteva coloane de fum: soseau navele escadrei sovietice!

Dimineața zilei de Joi va rămâne de neuitat pentru locuitorii Constanței. Marea, o mare tulbure, verzuie, foșnea lin la atingerea brizei. De-a lungul cheiurilor de granit ale portului mii de oameni ai muncii — militari, muncitori, elevi, femei, locuitori ai orașului — se adunaseră plini de însuflețire să-și primească oaspeții dragi.

¹⁹ Scântea, Organ al Comitetului Central al P.M.R., anul XXIII, nr. 2797, Marți 20 Octombrie 1953, p. 2.

În masa de oameni de pe chei s-a iscat o mișcare. Ochii tuturor s-au îndepărtat spre un singur punct. Iată navele noastre au ieșit în larg în întâmpinarea escadrei sovietice. Bravii noștri marinari și-au pregătit navele ca pentru o mare sărbătoare.

Câteva clipe de liniște adâncă a învăluit țărmul. Mii de oameni adunați pe chei priveau cu drag siluetele vaselor sovietice ce se apropiau de țărm. Și dintr-o dată văzduhului s-a cutremurat. Valurile au adus spre mal ecoul a 21 salve de tun. Navele sovietice salutau pământul patriei noastre. De pe uscat, salutului frățesc i-au răspuns alte 21 salve de tun. Cheiurile s-au umplut de freamăt, de însuflețire. Pioneri își fluturau cravatele lor roșii, femeile agitau năframe. Oamenii muncii au izbucnit în urale.

Oamenii muncii au izbucnit în urale. De pe nave s-au înălțat în văzduh acordurile unei fanfare intonând Imnurile R.P.R. și U.R.S.S. La o comandă, deasupra navelor noastre s-au ridicat șiruri de stegulețe multicolore: „Marele pavoaz” – care conform tradiției marinărești se înalță în zile de sărbătoare.

Într-o ordine perfectă navele sovietice s-au aliniat în rada portului. Au aruncat ancora. Măiastră manevră! Pe puntea unei nave românești carnicul major Scurtu, spune unui tovarăș:

- Întocmai ca cei de pe crucișătorul Sverdlov. Ce frumos și ce repede au ancorat!

*

O mulțime imensă, cu mari buchete de flori, s-a îndepărtat spre monumentul eroilor sovietici, care au căzut pe pământul țării noastre în lupta pentru eliberarea ei. La monument făceau de gardă marinari sovietici și români. Santinelele păreau turnate în bronz. Au vorbit viceamiralul Parhomenco și contraamiralul Diaconu Florea. Apoi, două coroane de flori au fost depuse pe monument. Una din partea marinarilor sovietici și una din partea marinarilor români.

Seara, străzile străvechiului oraș au fost mai însuflețite ca niciodată. Constanțenii și-au primit oaspeții cu dragoste și căldură. Cu aceleași simțăminte le-au răspuns și marinarii sovietici. Braț la braț, grupuri de marinari sovietici, marinari români și oameni ai muncii din oraș s-au plimbat ceasuri întregi pe străzi. Oaspeții dădeau autografe, legau discuții prietenești cu localnicii.

A doua zi, în parcul „Maxim Gorchi”, pe scena Teatrului de Vară, Ansamblul Artistic al Flotei Sovietice a Mării Negre a dat un spectacol, iar pe stadionul din oraș s-a desfășurat un meci de fotbal între marinarii sovietici și marinarii români.

Pe puntea navei amiral sovietice, Ansamblul de Cântece și Dansuri al Forțelor noastre Armate a prezentat un spectacol în fața oaspeților. Apoi a avut loc un spectacol dat în comun de cele două ansambluri artistice frățesti. Lângă statuia poetului Ovidiu, un grup de marinari sovietici se fotografiau. Într-un colț al pieții cânta o fanfară. Un cerc de tineri se învârtteau într-o sârbă îndrăcită.

Jocul și cântecul au durat până târziu în noapte. Mulți oameni ai muncii din Constanța s-au dus apoi seara pe malul mării. De la „casa de cultură a sindicatelor” cuprindeai pe mare o priveliște minunată. Mii și mii de lumini îți dădeau impresia unui oraș plutitor. Sub stele, marea scânteia în mii de culori. În port navele românești aprinseseră – în cinstea oaspeților - șiruri de lumini până sus în vârful catargelor.

*

Într-una din zilele acestea, un grup de stahanoviști²⁰ din Constanța s-au întâlnit cu marinarii sovietici la clubul S.N.C.. Minunate prietenii s-au încheiat cu prilejul acestei întâlniri. Strungarul stahanovist Cristea Constantin a învățat multe lucruri de la carnicul Maximov Andrei în ce privește tăierea rapidă a metalelor, iar Gheorghe S. Dumitru s-a împrietenit cu un miciman sovietic, care i-a promis că odată întors în patria sa îi va trimite niște cărți de specialitate.

Sâmbătă dimineața un grup de matrozi și ofițeri de marină sovietici a vizitat Casa pionerilor din Constanța. Marinarii sovietici au stat de vorbă cu pionerii, povestindu-le fapte și întâmplări din viața pionerilor sovietici, iar apoi au făcut copiilor diferite daruri.

Luni, dimineața, în zori, escadra sovietică a făcut ultimele pregătiri de plecare. La orele șase au început manevrele de ridicare a ancorei și când pe rând navele sovietice au părăsit rada portului Constanța. La șase [și] treizeci [de minute], făcând ultima manevra, nava amiral a părăsit rada, urmând formația. La catarge, au fost ridicate zeci și zeci de pavilioane multicolore în semn de rămas bun. În acordurile Imnului de stat al U.R.S.S., navele noastre au urat oaspeților călătorie bună. Escadra a fost condusă de două nave ale marinei noastre militare.

Vizita escadrei sovietice, precum și întâlnirile între marinarii sovietici, marinarii noștri și oamenii muncii din orașul și regiunea Constanța s-a transformat într-o adevărată demonstrație a prieteniei și frăției de nezdruccinat între poporul român și popoarele U.R.S.S., în lupta comună pentru apărarea păcii.

²⁰ *Stahanovist* – termen preluat din limba rusă – muncitor evidențiat și răsplătit cu privilegii speciale, pentru depășirea normei de producție.

**Vizită de prietenie a
navelor de război
sovietice în portul
românesc
Constanța²¹**

**CONSTANȚA. Un
detașament de
nave de război
sovietice sub
comanda
viceamiralului
V.A. Parhomenco
a ajuns în portul
Constanța la
invitația
guvernului
român, într-o vizită oficială de prietenie.**

La apropierea de Constanta, detașamentul de nave a fost întâmpinat de doua distrugătoare din Marina Română. După ce s-a făcut schimb de salut națiunii cu 21 de salve de tun, navele au ancorat în rada exterioară a portului Constanța.

La sosire, viceamiralul V.A. Parhomenco, însoțit de un grup de ofițeri, i-a făcut o vizită comandantului Marinei Române, apoi au fost efectuată o vizită autorităților locale ale orașului Constanța. Cu ocazia venirii navelor noastre, orașul a căpătat un aspect festiv. Pe clădiri au fost arborate steaguri sovietice și românești. În locuri proeminente au fost postate panouri cu salutări pentru marinarii sovietici. Pe 16 octombrie, comandantul Marinei Române cu un grup de ofițeri a efectuat o vizită de întoarcere la navele noastre.

În aceeași zi, reprezentanții autorităților locale ale orașului au făcut aceeași vizită marinarilor noștri. Pe una dintre nave a fost aranjată o cină în cinstea oaspeților, care a avut loc într-o atmosferă prietenoasă. La

Орган Алтайского краевого, Барнаульского городского комитетов КПСС и краевого Совета депутатов трудящихся
№ 248 (9621) Вторник, 20 октября 1953 года ЦЕНА 20 КОП.

**Визит дружбы советских
военных кораблей в румынский
порт Констанцу**

В этот же день такой же визит наши моряки посетили представителем местных городских властей. На одном из кораблей в честь гостей был устроен обед, прошедший в дружественной обстановке.

В Констанце советские моряки дали для трудящихся города концерт самодеятельности. На борту крейсера для наших моряков был устроен концерт ансамбля песни и пляски Румынской армии.

16 октября делегация советских моряков возложила в Констанце венки на могилы советских воинов, павших в боях за освобождение Румынии от фашистских оккупантов. При возложении венков состоялся митинг, на котором присутствовало около 10 000 трудящихся города, командование Румынского военно-морского флота и представители местных властей.

Пребывание наших моряков в Констанце вылилось в демонстрацию дружбы между советским и румынским народами. Советские моряки пробудут в Румынии несколько дней.

**Визит дружбы советских
военных кораблей в румынский
порт Констанцу**

В этот же день такой же визит наши моряки посетили представителем местных городских властей. На одном из кораблей в честь гостей был устроен обед, прошедший в дружественной обстановке.

В Констанце советские моряки дали для трудящихся города концерт самодеятельности. На борту крейсера для наших моряков был устроен концерт ансамбля песни и пляски Румынской армии.

16 октября делегация советских моряков возложила в Констанце венки на могилы советских воинов, павших в боях за освобождение Румынии от фашистских оккупантов. При возложении венков состоялся митинг, на котором присутствовало около 10 000 трудящихся города, командование Румынского военно-морского флота и представители местных властей.

Пребывание наших моряков в Констанце вылилось в демонстрацию дружбы между советским и румынским народами. Советские моряки пробудут в Румынии несколько дней.

По прибытии вице-адмирала В. А. Пархоменко с группой офицеров нанес визит командующему Румынскому военно-морскому флотом, затем был нанесен визит местным властям г. Констанцы.

По случаю прибытия наших кораблей город принял праздничный вид. На зданиях подняты советские и румынские флаги. На видных местах вывешены транспаранты с приветствиями советским морякам.

16 октября командующий Румынским военно-морским флотом с группой офицеров посетил наши корабли с ответным визитом. В этот же день такой же визит нашим морякам нанесли представители местных городских властей. На одном из кораблей в честь гостей был устроен обед, прошедший в дружественной обстановке.

В Констанце советские моряки дали для трудящихся города концерт самодеятельности. На борту крейсера для наших моряков был устроен концерт ансамбля песни и пляски Румынской армии.

16 октября делегация советских моряков возложила в Констанце венки на могилы советских воинов, павших в боях за освобождение Румынии от фашистских оккупантов. При возложении венков состоялся митинг, на котором присутствовало около 10 000 трудящихся города, командование Румынским военно-морским флотом и представители местных властей.

Пребывание наших моряков в Констанце вылилось в демонстрацию дружбы между советским и румынским народами. Советские моряки пробудут в Румынии несколько дней.

²¹ Adevărul din Altai (Алтайская Правда), nr. 248 (9621), Marți 20 octombrie 1953, p. 4. <http://irbis.akunb.altlib.ru:81/pm/pm000035/1953248.pdf>; Steagul comunismului (Знамя Коммунизма), nr. 125 (249), Miercuri 21 octombrie 1953, p. 4. http://irbis.cbs-angarsk.ru/zk/zk_1953/zk_1953_10/Znamkom_1953_10_21.pdf;

Constanța, marinarii sovietici au susținut un concert de amatori pentru muncitorii orașului. La bordul navei a fost aranjat un concert al Ansamblului de Căntece și Dansuri al Armatei Române pentru marinarii noștri.

Pe 16 octombrie, la Constanța o delegație de marinari sovietici a depus coroane de flori pe mormintele soldaților sovietici care au murit în luptele pentru eliberarea României de sub invadatorii naziști. La depunerea coroanelor de flori a avut loc un miting, la care au participat circa 1.000 de muncitori ai orașului, comandamentul Marinei Române și reprezentanți ai autorităților locale.

Șederea marinarilor noștri la Constanța s-a soldat cu o demonstrație de prietenie între popoarele sovietice și român. Marinarii sovietici vor rămâne în România câteva zile.”

Plecarea navelor de război sovietice din Constanța²²

București. 19 octombrie. (TASS). În această dimineață detașamentul de nave de luptă sovietice de sub comanda viceamiralului V.A. Parhomenco, care a sosit acum câteva zile într-o vizită oficială de prietenie în Republica Populară Română, în portul românesc Constanța, a plecat din Constanța.

Sofia. 19 Octombrie (TASS). Astăzi în portul bulgăresc Stalin a început vizita oficială de prietenie a detașamentului de nave de luptă sovietice de sub comanda viceamiralului V.A. Parhomenco.

Navele au ancorat în rada portului Stalin.

²² Crasnâi Sever (КРАСНЫЙ СЕВЕР), nr. 209 (10.688), Miercuri 21 octombrie 1953, p. 4.

***THE FIRST OFFICIAL VISIT OF A SOVIET SQUADRON AT
CONSTANȚA AFTER WORLD WAR TWO (1953)***

-abstract-

Key Words: official visit, Soviet Navy, Black Sea Fleet.

After the end of the First World War until the fall of 1953, the port of Constanta received of Soviet Navy ships in an official visit (as per customs of diplomatic protocol). Almost 10 years after the end of Second World War, Constanta hosted (October 15 and 19, 1953) the first official visit of a group of Soviet warships from the Black Sea Fleet. The visit was aimed at promoting Khrushchev's détente policy and was supposed to tighten the links with the Eastern European communist states. The Soviet ships "friendly visit" was meticulously prepared by the Romanian political and military authorities. This was well documented in the press of the time, much more than the other 8 that followed in the next 35 years. The historical importance of this event is given by the fact that it marks the beginning of the different type of relationship between the Soviet and Romanian navies in particular, and between the Soviet Union and Romania.